

Полякова Ольга Володимирівна,
аспірант кафедри дизайну інтер'єру та меблів
Київського національного університету технологій та дизайну

СУЧАСНЕ КОМФОРТНЕ ЖИТЛО: ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ

Питання проектування комфортного житлового середовища поставало протягом усієї історії створення житла людини. З плином часу розуміння поняття комфорту та його складових змінювалося під впливом різноманітних чинників: соціальних, економічних, культурних, технологічних та ін. Завдання даного дослідження – проаналізувати існуючі підходи до формування відчуття комфорту мешканців в житловому середовищі, та узагальнити актуальні принципи, що формують сучасне поняття комфорту житла.

Аналіз літературних джерел виявив, що розуміння комфорту авторами представлено з розстановкою акцентів на різних аспектах. Найпоширенішими були виявлені наступні визначення поняття «комфорт»:

- 1) сукупність позитивних психологічних та фізіологічних відчуттів людини в процесі її контактів з річчю або середовищем [3].
- 2) засіб створення умов для гармонійного розвитку людини, який передбачає забезпечення сприятливих умов здійснення процесу: просторових параметрів приміщення, фізичних умов мікроклімату і наявності необхідних меблів та обладнання [2].
- 3) оптимальна для самопочуття людини сукупність фізіологічних, психологічних і естетичних відчуттів, що виникають в процесі її взаємодії з предметно-просторовим середовищем або з його окремими елементами [1].
- 4) засіб створення почуття задоволеності, відчуття затишку, або стану фізичного і психічного добробуту [4].

Отже автори при визначенні поняття комфорту здебільшого звертають увагу на позитивні фактори сприйняття людиною оточуючого середовища житла, себе в цьому середовищі, а також сприятливого предметного наповнення для необхідних процесів.

В ході дослідження літературних джерел вітчизняних та іноземних авторів було сформовано перелік факторів, що формують відчуття комфорту у мешканців житлового середовища. Однак, було виявлено, що на сьогоднішній день немає чіткої впорядкованої класифікації принципів проектування комфортного житла.

В результаті аналізу переліку факторів формування відчуття комфорту з літературних джерел, їх було класифіковано на три групи:

- фізіологічний комфорт;
- функціональний комфорт;
- психологічний комфорт.

Поняття фізіологічного комфорту поєднує в собі фізичні та фізіологічні фактори, що впливають на здоров'я людини та санітарно-

гігієнічний стан оточуючого її середовища. До цих факторів відносяться: температурний режим, якість повітря (вентиляція, очистка, вологість), освітлення (природне та штучне), акустичний режим, нюхові подразники.

Група функціонального комфорту об'єднує: ергономічність середовища (просторові параметри приміщень, антропометричність), доцільне функціональне зонування, що забезпечує взаємозв'язок приміщень і функціональних процесів, а також відповідне предметне оточення – ергономічні та функціональні меблі і обладнання. Також важливим аспектом функціонального комфорту можна назвати адаптивність житла до змін в кількісному складі мешканців та їх вікових особливостей.

Про поняття психологічного комфорту житла заговорили не так давно, і на сьогоднішній день до цієї групи можна віднести наступні фактори: соціокультурний (сімейні стосунки, ритуали, традиції, що впливають на життєві процеси), емоційний (зменшення психічних навантажень, формування емоційного клімату, відчуття безпеки і захищеності, прив'язаностей), естетичний (вплив художнього образу житла, візуальне сприйняття стилістичних, композиційних та колористичних рішень середовища), фактор індивідуальності житлового середовища (персоналізація помешкання, самоідентифікація, гнучкість та динамічність).

Подальше дослідження теми принципів формування комфортного житлового середовища передбачає більш глибокий аналіз сучасних засобів, що забезпечують перелічені фактори формування у людини відчуття комфорту у власному помешканні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник /Г.Б. Минервин, В.Т. Шимко, А.В. Ефимов и др.: Под общей редакцией Г.Б. Минервина и В.Т. Шимко. — М.: «Архитектура-С», 2004, 288 с., ил.
2. Интерьер гражданских зданий: методические указания к выполнению курсовой работы по дисциплине «Проектирование интерьера» для студ. 5-го курса спец. 270301.65 «Архитектура» / сост. И. В. Галузова. – Хабаровск: Изд-во Тихоокеан. гос. ун-та, 2009. – 24с.
3. Основные термины дизайна: краткий справочник - словарь / отв. ред. Л. А. Кузьмичев. – М.: ВНИИТЭ, 1989. – 88 с.
4. Chappells H., Shove E. Comfort: A review of philosophies and paradigms //University of Lancaster. – 2004.